

റമുളാന്; വിശ്വാസികൾക്ക് വസന്തം

[Malayalam]

رمضان موسم الخيرات

[باللغة مليالم]

സയ്യിദ് സഹ്ഫർ സ്വാദിഖ്

إعداد : سيد سعفر صادق

എഡിറ്റർ: സുഹ്യാൻ അബ്ദുസ്സലാം

مراجعة : سفيان عبدالسلام

കോപറേറ്റീവ് ഓഫീസ് ഫോർ കാൾ & ഗൈഡൻസ്
റബ്വ - റിയാദ് - സൗദി അറേബ്യ

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة بمدينة الرياض

islamhouse.com

1429 - 2008

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

സത്യവിശ്വാസികൾക്ക് പുണ്യങ്ങൾ വാരിക്കൂട്ടുവാനുള്ള മാസമാണ് വിശുദ്ധ റമളാൻ. വിശുദ്ധ ഖുർആൻ ഇറങ്ങിയ ഈ മാസത്തിലൂടെ ലോകരക്ഷിതാവായ അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹങ്ങൾ കൊയ്തെടുക്കാനുള്ള വസന്തകാലമാണ് അവർക്ക് സംജാതമാകുന്നത്. സന്തോഷത്തോടെ സൽകർമ്മങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കാനും പ്രതിഫലം കരസ്ഥമാക്കാനുമുള്ള ഈ അസൂലഭ അവസരത്തിൽ പ്രവാചകൻ(സ)യും, സ്വഹാബാ കളും പ്രാവർത്തികമാക്കിയ മാർഗത്തിലൂടെ പുണ്യങ്ങൾ കരസ്ഥമാക്കാൻ ശ്രമിക്കുക. നന്മകൾ ചെയ്യുന്നവർ അതിന് വേണ്ടി ഒന്നു കൂടി ഒരുങ്ങുകയും നന്മയിൽ പിന്തിനിൽക്കുന്നവർ അലസത ഒഴിവാക്കി ധൃതിപ്പെടാൻ ഉറച്ച തീരുമാനമെടുക്കുകയും ചെയ്യേണ്ട സന്ദർഭമാണിത്. റമളാൻ മാസത്തോടനുബന്ധിച്ചു ലഭ്യമാവുന്ന ഏതാനും നേട്ടങ്ങളാണ് താഴെ സൂചിപ്പിക്കുന്നത്:

നോമ്പ് എനിക്കുള്ളതാണ്:

(عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ رَبَّكُمْ يَقُولُ كُلُّ حَسَنَةٍ بَعَشْرٍ أَمْثَالِهَا إِلَى سَبْعِ مِائَةٍ ضِعْفٍ وَالصَّوْمُ لِي وَأَنَا أَجْزِي بِهِ الصَّوْمُ جَنَّةٌ مِنَ النَّارِ وَلِخُلُوفٍ فَمِ الصَّائِمِ أَطِيبُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ ...)
(رواه مسلم)

അബൂഹുറൈറ (റ)യിൽ നിന്ന്, പ്രവാചകൻ(സ) പറയുകയുണ്ടായി: “നിങ്ങളുടെ റബ്ബ് പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു: ഓരോ നന്മയും പത്ത് മുതൽ എഴുനൂറ് ഇരട്ടിവരെ പ്രതിഫലമുള്ളതാണ്, നോമ്പ് എനിക്കുള്ളതാണ്, ഞാനാണതിന് പ്രതിഫലം നൽകുന്നത്. വൃതം നരകത്തിൽ നിന്നുള്ള പരിചയാകുന്നു. നോമ്പുകാരന്റെ വായയുടെ വാസന അല്ലാഹു വിന്റെയടുത്ത് കസ്തുരിയേക്കാൾ വാസനയുള്ളതാണ്. ... ”(മുസ്ലിം)

റയാൻ കവാടം:

(عَنْ سَهْلِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ إِنَّ فِي الْجَنَّةِ

بَابًا يُقَالُ لَهُ الرَّيَّانُ يَدْخُلُ مِنْهُ الصَّائِمُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لَا يَدْخُلُ مِنْهُ أَحَدٌ غَيْرُهُمْ يُقَالُ أَيْنَ الصَّائِمُونَ فَيَقُومُونَ لَا يَدْخُلُ مِنْهُ أَحَدٌ غَيْرُهُمْ فَإِذَا دَخَلُوا أُغْلِقَ فَلَمْ يَدْخُلْ مِنْهُ أَحَدٌ (متفق عليه)

അബൂ ഹുറൈറ(റ)യിൽ നിന്ന്, പ്രവാചകൻ(സ) പറയുകയുണ്ടായി: “സ്വർഗത്തിൽ റയ്യാൻ എന്നൊരു കവാടമുണ്ട്. നോമ്പുകാർക്ക് മാത്രമേ അന്ത്യനാളിൽ ആ കവാടത്തിലൂടെ പ്രവേശിക്കാനാകൂ. മറ്റാർക്കും അതിലൂടെ പ്രവേശനമില്ല. അവിടെ വെച്ച് നോമ്പ്കാർ എവിടെ എന്ന് വിളംബരം ഉണ്ടാകും. അപ്പോൾ അവരെല്ലാവരും അതിലൂടെ കടന്ന് പോകും. പിന്നെ ആ കവാടം അടക്കപ്പെടും. വേറെ ആരും തന്നെ അതിലൂടെ പ്രവേശിക്കുകയില്ല” (മുത്തഫകൻ അലൈഹി)

പാപങ്ങൾ പൊറുക്കപ്പെടുന്നു.:

(عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ) (بخاري)

അബൂഹുറൈറ (റ)യിൽ നിന്ന്: പ്രവാചകൻ(സ) പറയുകയുണ്ടായി: “ആരെങ്കിലും വിശ്വാസത്തോടെയും, പ്രതിഫലം പ്രതീക്ഷിച്ച് കൊണ്ടും നോമ്പനുഷ്ഠിക്കുകയാണെങ്കിൽ അവന് തന്റെ മുൻകഴിഞ്ഞ പാപങ്ങൾ പൊറുക്കപ്പെടുന്നതാണ്” (ബുഖാരി).

(عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَقُولُ الصَّلَوَاتُ الْخَمْسُ وَالْجُمُعَةُ إِلَى الْجُمُعَةِ وَرَمَضَانُ إِلَى رَمَضَانَ مُكَفِّرَاتٌ مَا بَيْنَهُنَّ إِذَا اجْتَنَبَ الْكَبَائِرَ) (مسلم)

അബൂഹുറൈറ (റ)യിൽ നിന്ന്: പ്രവാചകൻ(സ)പറയുകയുണ്ടായി: ‘അഞ്ച് നേരത്തെ നമസ്കാരങ്ങളും, ഒരു ജുമുഅ: അടുത്ത ജുമുഅ:വരെയും, ഒരു റമളാൻ അടുത്ത റമളാൻ വരെയും അവയ്ക്കിടയിലുള്ള പാപങ്ങൾക്കുള്ള പശ്ചാത്താപമാണ്, വൻ പാപങ്ങളിൽ നിന്ന് വിട്ട് നിന്നാൽ’ (മുസ്ലിം)

ഖുർആനിന്റെ മാസം:

(شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ
وَالْفُرْقَانِ) (البقرة: ١٨٥)

‘ജനങ്ങൾക്ക് മാർഗദർശനമായിക്കൊണ്ടും, നേർവഴി കാട്ടുന്നതും സത്യവും അസത്യവും വേർതിരിച്ചു കാണിക്കുന്നതുമായ സുവ്യക്ത തെളിവുകളായിക്കൊണ്ടും വിശുദ്ധ ഖുർആൻ അവതരിപ്പിക്കപ്പെട്ട മാസമാകുന്നു റമളാൻ’ (അൽബഖറ: 185).

ഒരു അക്ഷരത്തിന് പത്ത് കുലി:

ഖുർആൻ പാരായണം ചെയ്യുന്നത് അല്ലാഹുവിന്റെയടുത്ത് വളരെ പുണ്യമുള്ള കാര്യമാണ്. ഓരോ അക്ഷരത്തിനും പത്ത് കുലി ലഭിക്കുന്നതാണ്.

(عن عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ يَقُولُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ قَرَأَ حَرْفًا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ فَلَهُ بِهِ حَسَنَةٌ وَالْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا لَا أَقُولُ الْم حَرْفٌ وَلَكِنْ أَلِفٌ حَرْفٌ وَلَامٌ حَرْفٌ وَمِيمٌ حَرْفٌ) (الدارمي والترمذي)

അബൂല്ലാഇബ്നു മസ്ഊദ്(റ)വിൽ നിന്ന്, പ്രവാചകൻ(സ) പറയുന്നു: “ആരെങ്കിലും ഖുർആനിൽ നിന്ന് ഒരു അക്ഷരം പാരായണം ചെയ്താൽ അവന് ഒരു നന്മയുണ്ട്, ഓരോ നന്മയും പത്ത് നന്മയേ പോലെയാണ്. അലിഫ്-ലാം-മീം എന്നത് ഞാൻ ഒരു അക്ഷരമാണെന്ന് പറയുന്നില്ല. അലിഫ് ഒരു അക്ഷരം, ലാം മറ്റൊരു അക്ഷരവും, മീം മറ്റൊരു അക്ഷരവുമാകുന്നു (ദാരിമി, തിർമിദി)

ആയിരം മാസങ്ങളേക്കാൾ ഉത്തമം

ആയിരം മാസങ്ങളേക്കാൾ ഉത്തമമായ ഒരു ദിവസം റമളാനിലുണ്ട്. ആ ദിവസത്തിലാണ് ഖുർആൻ ഇറങ്ങിയത്. അല്ലാഹു പറയുന്നു:

(إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ (١) وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ (٢) لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ) (القدر: ٣)

‘തീർച്ചയായും നാം ഇതിനെ (ഖുർആനിനെ) നിർണ്ണയത്തിന്റെ രാത്രിയിൽ അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. നിർണ്ണയത്തിന്റെ രാത്രി എന്നാൽ എന്താണെന്ന് നിനക്കറിയാമോ? നിർണ്ണയത്തിന്റെ രാത്രി ആയിരം മാസത്തേക്കാൾ ഉത്തമമാകുന്നു.’ (അൽഖദ്ർ: 1-3)

ഈ വിഷയത്തിലുള്ള ഹദീസ് ഒന്ന് ശ്രദ്ധിക്കുക:

(عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: مَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيْمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ) (متفق عليه).

അബൂഹൂറൈറ(റ)യിൽ നിന്ന് നിവേദനം: പ്രവാചകതിരുമേനി(സ)യിൽ നിന്ന് ‘വിശ്വാസത്തോടും പ്രതിഫലേമരയോടും കൂടി ലൈലത്തുൽ ഖദ്റിൽ നിന്ന് നമസ്കരിച്ചാൽ അവന്റെ കഴിഞ്ഞു പോയ പാപങ്ങൾ പൊറുക്കപ്പെടും’ (മുത്തഫഖൂൻ അലൈഹി)

(عن عِيْنَةُ بِنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَنْ أَبِيهِ قَالَ ذَكَرْتُ لَيْلَةَ الْقَدْرِ عِنْدَ أَبِي بَكْرَةَ فَقَالَ مَا أَنَا بِمُتَمِسِّهَا بَعْدَ مَا سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَّا فِي عَشْرِ الْأَوَاخِرِ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ التَّمِسُّوْهَا فِي الْعَشْرِ الْأَوَاخِرِ فِي الْوَيْثْرِ مِنْهُ ...) (أحمد)

ഉയൈനബ്നു അബ്ദുർറഹ്മാൻ(റ) തന്റെ പിതാവിൽ നിന്നും, ഞാൻ അബൂബകറയുടെ സാന്നിധ്യത്തിൽ ലൈലത്തുൽ ഖദ്റിനെ സംബന്ധിച്ച് പറഞ്ഞു, അപ്പോൾ അബൂബകറ(റ) പറഞ്ഞു: ഷുഅൽ അവസാനപത്തിലെ ഒറ്റ രാവിലായിരിക്കും വരുകയെന്ന് പ്രവാചകൻ(സ)യിൽ നിന്ന് ഞാൻ കേട്ടു, അങ്ങിനെ പ്രവാചകൻ(സ)യിൽ നിന്ന് കേട്ടത് മുതൽ ഞാനതിനെ അവസാന പത്തിലല്ലാതെ അന്വേഷിക്കാറില്ല’ (അഹ്മദ്)

ഒരു പരിച :

(عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ الصَّوْمُ لِي وَأَنَا أَجْزِي بِهِ يَدْعُ شَهْوَتَهُ وَأَكَلَهُ وَشَرِبَهُ مِنْ أَجْلِي وَالصَّوْمُ جُنَّةٌ وَلِلصَّائِمِ فَرْحَتَانِ فَرْحَةٌ حِينَ يُفْطِرُ وَفَرْحَةٌ حِينَ يَلْقَى رَبَّهُ وَلِخُلُوفٍ فَمِ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ رِيحِ الْمَسْكِ) (مسلم)

അബൂഹൂറൈറ(റ)വിൽ നിന്ന്, പ്രവാചകൻ(സ) പറയുകയുണ്ടായി: ‘അല്ലാഹു പറയുന്നു: നോമ്പ് എനിക്കുള്ളതാണ്, ഞാനാണതിന് പ്രതിഫലം നൽകുന്നത്. എനിക്ക് വേണ്ടിയാണ് അവൻ(അടിമ) തന്റെ വികാരവും, ഭക്ഷണവും, പാനീയവും ഉപേക്ഷിക്കുന്നത്. നോമ്പ് ഒരു പരിചയാണ്. നോമ്പ് കാരന് രണ്ട് സന്തോഷങ്ങളുണ്ട്; നോമ്പ് തുറക്കുമ്പോഴും, തന്റെ രക്ഷിതാവിനെ കണ്ട്മുട്ടുമ്പോഴുമാണത്. നോമ്പു

കാരന്റെ വായയുടെ വാസന തീർച്ചയായും അല്ലാഹുവിന്റെ അടുത്ത് കസ്തൂരിയേക്കാൾ വാസനയുള്ളതാണ്”. (മുസ്ലിം). നരകത്തിൽ നിന്നും രക്ഷയേകുന്ന പരിചയായും വിശുദ്ധ നോമ്പ് പരിചയപ്പെടുത്തപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്:

(عَنْ مُطَرِّفٍ قَالَ دَخَلْتُ عَلَى عَثْمَانَ بْنِ أَبِي الْعَاصِ فَدَعَا بِلَبْنٍ فَقُلْتُ إِنِّي صَائِمٌ فَقَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ الصَّوْمُ جُنَّةٌ مِنَ النَّارِ كَجُنَّةِ أَحَدِكُمْ مِنَ الْقِتَالِ) (النسائي)

മുതാർറിഫ്(റ) പറഞ്ഞു: ഞാൻ ഉമ്മാനബ്നു അബൂൽ ആസിന്റെയടുത്ത് പ്രവേശിച്ചു, അപ്പോൾ എന്നെ പാൽ കുടി ക്കുവാനായി ക്ഷണിച്ചു. അപ്പോൾ ഞാൻ പറഞ്ഞു: ഞാൻ നോമ്പുകാരനാണ്. എന്നിട്ടദ്ദേഹം പറയുകയുണ്ടായി: പ്രവാചകൻ(സ) പറയുന്നതായി ഞാൻ കേട്ടു: ‘യുദ്ധത്തിൽ നിങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്ന പരിചയെ പോലെ നോമ്പ് നരകത്തിൽ നിന്നും സംരക്ഷിക്കുന്ന ഒരു പരിചയാകുന്നു’ (നസാഇ)

ശഹാഅത്ത്:

പരലോകത്ത് ആരുടെയും ശുപാർശ ലഭിക്കാത്ത സന്ദർഭത്തിൽ നോമ്പ് അതിന്റെ ആളുകൾക്ക് അല്ലാഹു വിനോട് ശുപാർശ പറയുന്നതാണ്. ഒരു ഹദീസ് കാണുക:

(عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : « الصَّيَامُ وَالْقُرْآنُ يَشْفَعَانِ لِلْعَبْدِ لِيَقُولَ الصَّيَامُ : أَيُّ رَبِّ ، إِنِّي مَنَعْتَهُ الطَّعَامَ وَالشَّهَوَاتِ بِالنَّهَارِ فَشَفَعْنِي فِيهِ ، وَيَقُولُ الْقُرْآنُ : مَنَعْتَهُ النَّوْمَ بِاللَّيْلِ فَشَفَعْنِي فِيهِ فَيُشْفَعَانِ » صَحِيحٌ عَلَى شَرْطِ مُسْلِمٍ وَلَمْ يَخْرُجَاهُ (شُعْبَةُ الْإِيمَانِ لِلْبَيْهَقِيِّ - مُسْتَدْرَكٌ عَلَى الصَّحِيحِينَ لِلْحَاكِمِ)

അബൂല്ലാഇബ്നു അംറി(റ)ൽ നിന്ന്: പ്രവാചകൻ(സ) പറയുന്നു: ‘നോമ്പും, ഖുർആനും അടിമകൾക്ക് വേണ്ടി ശുപാർശ പറയുന്നതാണ്. നോമ്പ് പറയും: ‘എന്റെ രക്ഷിതാവെ, പകലിൽ ഞാൻ അവന്റെ ഭക്ഷണവും, ആഗ്രഹങ്ങളും തടഞ്ഞിരുന്നു, ആയതിനാൽ അവന് വേണ്ടി എന്റെ ശുപാർശ നീ സ്വീകരിക്കണമേ, ഖുർആൻ പറയും: രാത്രിയിൽ അവന്റെ ഉറക്കം ഞാൻ തടഞ്ഞിരുന്നു,

ആയതിനാൽ അവന് വേണ്ടി എന്റെ ശുപാർശ നീ സ്വീകരിക്കേണമേ. അങ്ങിനെ അവ രണ്ടും ശുപാർശ ചെയ്യുന്നതാണ്” (ബൈഅഖിയും, ഹാഖിമും ഉദ്ധരിച്ചത്).

രണ്ട് സന്തോഷം:

പ്രവാചക സുന്നത്തനുസരിച്ച് നോമ്പനുഷ്ഠിക്കുന്നവർക്ക് രണ്ട് സന്തോഷമുണ്ടെന്നാണ് റസൂലുല്ലാഹ്(സ) നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നത്, നോമ്പ് തുറക്കുമ്പോഴും, പരലോകത്ത് അല്ലാഹുവിനെ കണ്ടുമുട്ടുമ്പോഴും.

(عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ الصَّوْمُ لِي وَأَنَا أَجْزِي بِهِ يَدْعُ شَهْوَتَهُ وَأَكَلَهُ وَشَرِبَهُ مِنْ أَجْلِي وَالصَّوْمُ جُنَّةٌ وَلِلصَّائِمِ فَرْحَتَانِ فَرْحَةٌ حِينَ يُفْطِرُ وَفَرْحَةٌ حِينَ يَلْقَى رَبَّهُ وَلِخُلُوفٍ فَمِ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ رِيحِ الْمَسْكِ) (مسلم)

അബൂഹുറൈറ(റ)വിൽ നിന്ന്, പ്രവാചകൻ(സ) പറയുകയുണ്ടായി: ‘അല്ലാഹു പറയുന്നു: നോമ്പ് എനിക്കുള്ളതാണ്, ഞാനാണതിന് പ്രതിഫലം നൽകുന്നത്. എനിക്ക് വേണ്ടിയാണ് അവൻ(അടിമ) തന്റെ വികാരവും, ഭക്ഷണവും, പാനീയവും ഉപേക്ഷിക്കുന്നു. നോമ്പ് ഒരു പരിചയാണ്. നോമ്പ്കാരന് രണ്ട് സന്തോഷങ്ങളുണ്ട്; നോമ്പ് തുറക്കുമ്പോഴും, തന്റെ രക്ഷിതാവിനെ കണ്ടുമുട്ടുമ്പോഴുമാണത്. നോമ്പുകാരന്റെ വായയുടെ വാസന തീർച്ചയായും അല്ലാഹുവിന്റെ അടുത്ത് കസ്തുരിയേക്കാൾ വാസനയുള്ളതാണ്’ (മുസ്ലിം).

ദാന ധർമ്മം:

(عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَجْوَدَ النَّاسِ وَكَانَ أَجْوَدَ مَا يَكُونُ فِي رَمَضَانَ حِينَ يَلْقَاهُ جَبْرِيْلُ وَكَانَ يَلْقَاهُ فِي كُلِّ لَيْلَةٍ مِنْ رَمَضَانَ فَيُدَارِسُهُ الْقُرْآنَ فَلَرَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَجْوَدُ بِالْخَيْرِ مِنَ الرِّيحِ الْمُرْسَلَةِ) (بخاري).

ഇബ്നു അബ്ബാസ്(റ)വിൽ നിന്ന് നിവേദനം: ‘നബി(സ) ജനങ്ങളിൽ വെച്ച് ഏറ്റവും ദാനധർമ്മം ചെയ്തിരുന്ന വ്യക്തി

യായിരുന്നു. റമളാനിലെ ഓരോ രാത്രിയിലും ജിബ്രീൽ (അ) നബി(സ)ക്ക് വുർആൻ ഓതിക്കേൾപ്പിച്ചിരുന്നപ്പോഴാണ് പ്രവാചകൻ ഏറ്റവും കൂടുതൽ ദാനധർമ്മങ്ങൾ നിർവ്വഹിച്ചിരുന്നത്. അപ്പോൾ അടിച്ചു വീശുന്ന കാറ്റിനേക്കാൾ ധർമ്മം നൽകുന്നവനായിരുന്നു.' (ബുഖാരി)

അനുഗ്രഹമുണ്ട്:

عن أَنَسَ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تَسَحَّرُوا فَإِنَّ فِي السَّحُورِ بَرَكَةً (متفق عليه) .

അബൂഹുറൈറ (റ)വിൽ നിന്ന് പ്രവാചകൻ(സ) പറഞ്ഞു: 'നിങ്ങൾ അത്താഴം കഴിക്കുക, തീർച്ചയായും അത്താഴം കഴിക്കുന്നതിൽ അനുഗ്രഹം ഉണ്ട്' (മുസ്ലിം) അത്താഴം കഴിക്കുന്നത് അവസാന സമയത്തേക്ക് പിന്തിപ്പിക്കുന്നതും നോമ്പു തുറക്കുന്നത് ആദ്യ സമയത്ത് തന്നെ വേഗം ആക്കുന്നതും സുന്നത്താണ്.

(عَنْ أَبِي ذَرٍّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا تَزَالُ أُمَّتِي بِخَيْرٍ مَا عَجَّلُوا الْإِفْطَارَ وَأَخَّرُوا السُّحُورَ) (أحمد)

അബൂദർ(റ)വിൽ നിന്ന്: നബി(സ) പറയുന്നു: 'അത്താഴം പിന്തിപ്പിക്കുകയും ധൃതിയിൽ നോമ്പ് തുറക്കുകയും ചെയ്യുന്ന കാലത്തോളം എന്റെ സമുദായം നന്മയിൽ തന്നെയായിരിക്കും' (അഹ്മദ്)

ഖണ്ഡനാഡികൾ ഈറനണിഞ്ഞു:

(عَنْ ابْنِ سَالِمٍ الْمُقَفَّعِ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا أَفْطَرَ قَالَ ذَهَبَ الظَّمَأُ وَأَبْتَلَتِ الْعُرُوقُ وَثَبَتَ الْأَجْرُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ) (رواه أبو داود والحاكم والبيهقي).

ഇബ്നുസാലിം അൽമുഖമ്മഹി(റ)ൽ നിന്ന്, പ്രവാചകൻ (സ) നോമ്പ് തുറക്കുന്നവേളയിൽ ഇങ്ങനെ പറയാറുണ്ടായിരുന്നു: 'ദാഹം തീർന്നു, അന്നനാളികൾ ഈറനണിഞ്ഞു, ഇൻശാഅ് അല്ലാഹ് (അല്ലാഹു ഉദ്ദേശിക്കുക കയാണെങ്കിൽ) അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രതിഫലം സ്ഥിരപ്പെട്ടു' (അബൂദാവൂദ്)

ദന്തശുദ്ധീകരണം:

عَنْ عَامِرِ بْنِ رَبِيعَةَ قَالَ: رَأَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَسْتَاكُ وَهُوَ صَائِمٌ مَا لَا أُحْصِي (رواه احمد وأبو داود والترمذي).

ആമിറുബ്നു റബീഅ:(റ)യിൽ നിന്ന്: ‘നബി തിരുമേനി(സ) നോമ്പുകാരനായിരിക്കെതന്നെ എണ്ണിതിട്ടപ്പൊതുവാൻ സാധിക്കാത്തയത്ര മിസ്വാക്ക് ചെയ്യുന്നത് ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്’ (അബൂദാവൂദ്, തിർമിദി, ഇബ്നുമാജ)

കസ്തുരിയേക്കാൾ വാസന:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ الصَّوْمُ لِي وَأَنَا أَجْزِي بِهِ يَدْعُ شَهْوَتَهُ وَأَكَلَهُ وَشَرِبَهُ مِنْ أَجْلِي وَالصَّوْمُ جُنَّةٌ وَلِلصَّائِمِ فَرْحَتَانِ فَرْحَةٌ حِينَ يُفْطِرُ وَفَرْحَةٌ حِينَ يَلْقَى رَبَّهُ وَلِخُلُوفِ فَمِ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ رِيحِ الْمِسْكِ (مسلم)

അബൂഹുറൈറ (റ)വിൽ നിന്ന്, പ്രവാചകൻ(സ) പറയുകയുണ്ടായി: ‘അല്ലാഹു പറയുന്നു: നോമ്പ് എനിക്കുള്ളതാണ്, ഞാനാണതിന് പ്രതിഫലം നൽകുന്നത്. എനിക്ക് വേണ്ടിയാണ് അവൻ(അടിമ) തന്റെ വികാരവും, ഭക്ഷണവും, പാനീയവും ഉപേക്ഷിക്കുന്നത്. നോമ്പ് ഒരു പരിചയാണ്. നോമ്പ്കാരന് രണ്ട് സന്തോഷങ്ങളുണ്ട്; നോമ്പ് തുറക്കുമ്പോഴും, തന്റെ രക്ഷിതാവിനെ കണ്ട്മുട്ടുമ്പോഴുമാണത്. നോമ്പുകാരന്റെ വായയുടെ വാസന തീർച്ചയായും അല്ലാഹുവിന്റെ അടുത്ത് കസ്തുരിയേക്കാൾ വാസനയുള്ളതാണ്’ (മുസ്ലിം).

പ്രതിഫലത്തിൽ നിന്ന് ഒട്ടും കുറയാതെ:

നോമ്പുകാരെ നോമ്പ് തുറപ്പിക്കുന്നത് സുന്നത്താണ്. ഹദീസ് ശ്രദ്ധിക്കുക.

(عَنْ زَيْدِ بْنِ خَالِدِ الْجُهَنِيِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ فَطَرَ صَائِمًا كَانَ لَهُ مِثْلُ أَجْرِهِ غَيْرَ أَنَّهُ لَا يَنْقُصُ مِنْ أَجْرِ الصَّائِمِ شَيْئًا) (رواه الترمذي وابن ماجه واحمد وابن حبان).

സൈദ്ബ്നു ഖാലിദ് അൽജുഅനിയി(റ)ൽ നിന്ന്, റസൂലുല്ലാഹി(സ) പറയുന്നു: ‘നോമ്പു തുറപ്പിക്കുന്നവന് ആ

നോമ്പുകാരന്റെ അത്ര തന്നെ പുണ്യം നേടാനാകും. എന്നാൽ അയാളുടെ പ്രതിഫലത്തിൽ നിന്ന് യാതൊന്നും കുറവ് വരികയുമില്ല (തിർമിദി, ഇബ്നുമാജ, അഹ്മദ്, ഇബ്നു ഹിബ്ബാൻ)

ഒരു ഹജ്ജിന് തുല്യം:

വിശുദ്ധ റമളാനിൽ ആരെങ്കിലും ഒരു ഉറു ചെയ്യുകയാണെങ്കിൽ ഹജ്ജിന് തുല്യമാണെന്ന് റസൂലുല്ലാഹ് (സ)പഠിപ്പിക്കുന്നത് കാണുക:

(عَنْ وَهْبِ بْنِ خَنْبَشٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عُمْرَةٌ فِي رَمَضَانَ تَعْدِلُ حَجَّةً) (مسلم وأبو داود والنسائي)

വഹബ്ബൻ ഹമ്പശിൽ(റ) നിന്ന്, റസൂലുല്ലാഹ്(സ) പറഞ്ഞു: ‘റമളാനിലെ ഒരു ഉറു ഹജ്ജിന് തുല്യമാകുന്നു’ (മുസ്ലിം)

ഇഹ്തികാഫ്:

റമളാനിന്റെ അവസാന പത്തിൽ ഇഹ്തികാഫ്റ്റു ഇരിക്കുന്നത് സുന്നത്താണ്. പ്രവാചകൻ(സ) അവസാനത്തെ പത്തിൽ സ്ഥിരമായി ഇഹ്തികാഫ് ഇരിക്കാറുണ്ടായിരുന്നെന്ന് ഹദീസുകളിൽ കാണാനാവുന്നതാണ്.

(عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَعْتَكِفُ الْعَشْرَ الْأَوَّخِرَ مِنْ رَمَضَانَ) (بخاري)

അബൂല്ലാഇബ്നു ഉമർ(റ) പറയുന്നു: ‘പ്രവാചകൻ (സ) റമളാനിന്റെ അവസാനപത്തിൽ ഇഹ്തികാഫ് ഇരുന്നിരുന്നു’ (ബുഖാരി)

(عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا زَوْجِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَعْتَكِفُ الْعَشْرَ الْأَوَّخِرَ مِنْ رَمَضَانَ حَتَّى تَوَفَّاهُ اللَّهُ ثُمَّ اعْتَكَفَ أَزْوَاجُهُ مِنْ بَعْدِهِ) (بخاري ومسلم)

പ്രവാചക പത്നി ആയിശാ(റ)യിൽ നിന്ന്: നബി(സ) മരണം വരെ റമളാനിലെ അവസാന പത്തിൽ ഇഹ്തികാഫ് ഇരുന്നിരുന്നു. അതിന് ശേഷം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യമാരും ഇഹ്തികാഫ് ഇരുന്നു. (ബുഖാരി, മുസ്ലിം).

രാത്രിയെ ജീവിപ്പിക്കുക:

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا دَخَلَ الْعَشْرَ أَحْيَا اللَّيْلَ وَأَيَّقُظَ أَهْلَهُ وَجَدَّ وَشَدَّ الْمُنَزَّرَ (متفق عليه)

ആഇശാ(റ) പറയുന്നു: ‘അവസാനത്തെപ്പത്തു കടന്ന് വന്നാൽ തിരുമേനി(സ)ഉറക്കമൊഴിക്കുകയും, തന്റെ കുടുംബത്തെ ഉണർത്തുകയും ആരാധനാനഷ്ടാനങ്ങൾക്കായി കഠിന പരിശ്രമം നടത്തുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു.’ (മുത്തഫഖുൻ അലൈഹി)

തറാവീഹ്:

عَنْ أَبِي سَلَمَةَ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ أَنَّهُ سَأَلَ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا كَيْفَ كَانَتْ صَلَاةَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي رَمَضَانَ فَقَالَتْ مَا كَانَ يَزِيدُ فِي رَمَضَانَ وَلَا فِي غَيْرِهِ عَلَى إِحْدَى عَشْرَةَ رَكْعَةً يُصَلِّي أَرْبَعًا فَلَا تَسَلُّ عَنْ حُسْنِهِنَّ وَطُولِهِنَّ ثُمَّ يُصَلِّي أَرْبَعًا فَلَا تَسَلُّ عَنْ حُسْنِهِنَّ وَطُولِهِنَّ ثُمَّ يُصَلِّي ثَلَاثًا فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَتَنَامُ قَبْلَ أَنْ تُوتِرَ قَالَ يَا عَائِشَةُ إِنَّ عَيْنِي تَنَامَانِ وَلَا يَنَامُ قَلْبِي (بخاري)

അബൂസലമതബ്നുഅബ്ദുർറഹ്മാൻ(റ) ആയിശാ(റ)യോട് പ്രവാചകൻ(സ)യുടെ രാത്രിയിലെ നമസ്കാരം എങ്ങിനെയായിരുന്നുവെന്ന് ചോദിക്കുകയുണ്ടായി, അപ്പോൾ അവർ പറഞ്ഞു: ‘റമളാനിലാവട്ടെ, അല്ലാത്ത സമയത്താവട്ടെ നബി(സ) പതിനൊന്ന് റകഅത്തിൽ കൂടുതൽ നമസ്കരിക്കാറുണ്ടായിരുന്നില്ല. നാല് റകഅത്ത് നമസ്കരിക്കും, അതിന്റെ ഭംഗിയെ സംബന്ധിച്ചും ദൈർഘ്യത്തെ സംബന്ധിച്ചും നീ ചോദിക്കേണ്ടതില്ല. വീണ്ടും നാല് റകഅത്ത് നമസ്കരിക്കും അതിന്റെ ഭംഗിയെ സംബന്ധിച്ചും ദൈർഘ്യത്തെ സംബന്ധിച്ചും നീ ചോദിക്കേണ്ടതില്ല. പിന്നീട് മൂന്ന് റകഅത്ത് നമസ്കരിക്കും. ഞാൻ ചോദിക്കും പ്രവാചകരെ, അങ്ങ് വിത്ര് നമസ്കരിക്കുന്നതിന് മുമ്പ് ഉറങ്ങുകയാണോയെന്ന്. നബി പറയും: ആയിശാ എന്റെ കണ്ണുകൾ ഉറങ്ങുന്നുവെങ്കിലും എന്റെ ഹൃദയം ഉറങ്ങുന്നില്ല’ (ബുഖാരി)

ഫിതർ സക്കാത്ത്:

(عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: فَرَضَ زَكَاةَ الْفِطْرِ صَاعًا مِنْ تَمْرٍ أَوْ صَاعًا مِنْ شَعِيرٍ عَلَى كُلِّ حُرٍّ أَوْ عَبْدٍ ذَكَرٍ أَوْ أُتْنَى مِنَ الْمُسْلِمِينَ) (متفق عليه)

ഇബ്നു ഉമർ(റ)ൽ നിന്ന്, പ്രവാചകൻ(സ) ധാന്യത്തിൽ നിന്നോ, ഗോതമ്പിൽ നിന്നോ ഒരു സ്വാഹ് മുസ്ലീങ്ങളിൽ പെട്ട വലിയവർ ചെറിയവർ, സ്ത്രീകൾ, പുരുഷന്മാർ, അടിമകൾ, സ്വതന്ത്രൻ എന്നിവർക്ക് സകാത്തുൽ ഫിതർ നിർബന്ധമാക്കിയിരിക്കുന്നു' (മുത്തഫഖുൻ അലൈഹി)

ആറു നോമ്പ്.

(عَنْ أَبِي أَيُّوبَ الْأَنْصَارِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ مَنْ صَامَ رَمَضَانَ ثُمَّ أَتْبَعَهُ سِتًّا مِنْ شَوَّالٍ كَانَ كَصِيَامِ الدَّهْرِ) (مسلم)

അബൂഅയ്യൂബുൽ അൻസാരി(റ)വിൽ നിന്ന് പ്രവാചകൻ (സ)പറയുന്നു: 'റമളാനിൽ നോമ്പെടുത്തിട്ട് ആറു ദിവസം ശവ്വാലിൽ നിന്നും അതിനോട് കൂട്ടിച്ചേർത്താൽ കാലം(ഒരു വർഷം) മുഴുവൻ നോമ്പെടുത്ത പോലെ ആയി' (മുസ്ലിം)

وصلى الله وسلم على خير خلقه نبينا محمد وآله وصحبه أجمعين

والحمد لله رب العالمين.

*****